

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
részitélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.089/2023/7.

A tanács tagjai:

Böszörményiné dr. Kovács Katalin a tanács elnöke

Dr. Dzsula Marianna előadó bíró

Dr. Pataki Árpád bíró

Dr. Stark Marianna bíró

Véghné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A felperes:

felperes (cím)

A felperes képviselője:

Dr. Takács Ügyvédi Iroda (cím1, ügyintéző: dr. Takács Attila ügyvéd)

Az alperes:

alperes (cím2)

Az alperes képviselője:

Németh és Palatics Ügyvédi Iroda (cím3, ügyintéző: dr. Palatics Edit ügyvéd)

A per tárgya:

Személyiségi jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.20.852/2021/9.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 65.P.22.585/2020/31.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet részítéletnek tekinti, a felülvizsgálattal támadott rendelkezését részben hatályon kívül helyezi, az elsőfokú ítélet felülvizsgálattal érintett rendelkezését

részben megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 200.000 (kétszázezer) forintot és annak 2020. január 20-tól a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát azzal, hogy a késedelmi kamat mértéke 2022. november 10-től a 424/2022. (X. 28.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzet megszűnése napjáig terjedő időszakban nem lehet több évi 25%-nál.

A jogsértés abbahagyására és a további jogsértéstől eltiltásra, a cikk eltávolítására kötelezés iránti keresetet elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezés elleni fellebbezés elbírálása végett az iratokat a másodfokú bíróságnak visszaküldi.

Egyebekben a jogerős részítéletet hatályában fenntartja.

A felperes és az alperes felülvizsgálati eljárási költségét személyenként 50.000 (ötvenezer) forintban, az államnak fizetendő felülvizsgálati illetéket 70.000 (hetvenezer) forintban állapítja meg.

A részítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperes kiadásában megjelenő név internetes lapban 2020. január 20-án megjelent „Szörnyű, amikor egy hároméves kislány elmeséli, hogyan abuzálta az apukája” című cikkben (a továbbiakban: cikk) névl szakértő (a továbbiakban: szakértő) a riporternek arra a kérdésére, hogy „Ezek az apák tovább harcolnak a gyerekért?” az alábbiakat mondta: „Mi az, hogy! Még egy egyesületet is létrehoztak, ahol ezek az apák tömörülnek, ezek az apák védik a jogaikat, és támadják a pszichológusokat, szakértőket, konferenciákat szerveznek maguknak. Az egyiken én is ott voltam és oda is jött hozzám egy apuka, hogy: tudja maga, hogy mit írt az én gyerekemről? De nem szabad félni ezektől, mert az megbénítja az embert.”

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[2] A felperes keresetében kérte a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi joga megsértésének a megállapítását, mivel az alperes a cikkben valótlanul állította hogy „ezek az apák egy egyesületet is létrehozta, ahol ezek az apák tömörülnek, ezek az apák védik a jogaikat”; illetve az egyesület tevékenységét hamis színben tüntette fel azzal, hogy támadják a pszichológusokat, szakértőket, konferenciákat szerveznek maguknak. Kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől, levélben elnézés kérésre kötelezését, az ítélet jogsértést megállapító rendelkező részének a weboldalon történő közzétételét, valamint 600.000 forint sérelemdíj és késedelmi kamata megfizetésére kötelezését.

[3] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy a felperest nem illeti meg a keresetben érvényesített jog, a sérelmezett közlésből ugyanis kétséget kizáróan nem beazonosítható a személye. Vitatta a felróhatóságtól független szankciók szükségességét, a sérelemdíj jogalapját és összegszerűségét is.

Az első- és másodfokú ítélet

[4] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

[5] Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a felperes és a szakértő közötti feszült viszonyt ismerők számára a felperes ugyan beazonosítható, azonban ez az olvasói kör nem azonos az átlagolvasóval. A szakértő és az alperes szerkesztője, riportere gondosan járt el, nem sérti a sérelmezett közlés a felperes személyiségi jogait, az átlagolvasó nem ismerheti fel. Amiatt pedig, hogy a cikkhez kapcsolódó kommentekben a felperes tagjai beazonosították magukat, az alperest nem terheli felelősség.

[6] Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a szakértő – a véleménynyilvánítás szabadsága körében – jogosult a felperes tevékenységét bírálni. A szakértő ezzel kapcsolatos vélekedésének, értékelésének a nyilvánosság felé közvetítésére az alperest a nyilvánosság tájékoztatásához fűződő, Alaptörvényben is biztosított jog felhatalmazza. Ezért a keresetet – a jogsértés (jogalap) hiánya miatt – elutasította.

[7] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy a név elektronikus újság weboldalán 2020. január 20-án megjelentetett cikkében „a felperes tevékenységét abban a hamis színben tüntette fel, miszerint a felperesi egyesület keretei között a gyermeküket abuzáló apák támadják a pszichológusokat, szakértőket és konferenciákat szerveznek maguknak”. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül az ítélet rendelkező részét a cikk eltávolításáig, de legalább 30 napig tegye közzé a név weboldalon kommentár nélkül, a címloldalról nyitható közleményként a jogsértő cikkel azonos betűmérettel, valamint magánlevélben fejezze ki a jogsértés miatti sajnálkozását a felperesnek.

[8] A másodfokú bíróság a fellebbezéshez csatolt, 2021. október 28-án jogerős ítélet alapján kiegészítette a tényállást a következőkkel: a bíróság a keresetben sérelmezett közlés miatt név1 I. rendű és név2 II. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki rágalmazás vétségében, amiért az I. rendű vádlottat két évre, a II. rendű vádlottat egy évre próbára bocsátotta.

[9] A másodfokú bíróság a kiegészített tényállás alapján úgy ítélte meg, hogy a felperesnek – az érintettsége miatt – van keresetjogi joga a perbeli igény érvényesítésére. Azt a közlést, hogy „Ezek az apák ... támadják a pszichológusokat, szakértőket, konferenciákat szerveznek maguknak,” a cikk többi részével együtt vizsgálva, a közlés

lényegi mondanivalóját és az arra vonatkozó társadalmi közfelfogást szem előtt tartva, a laikus olvasó értelmezését figyelembe véve valótlan tényállításnak értékelte. Ennek jelentéstartalma a társadalom általános értékítélete szerint is kifejezetten sértő, alkalmas a felperes társadalmi megítélésének a hátrányos megváltoztatására.

[10] A felperes tevékenységének hamis színben való feltüntetése miatt a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 3:1. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó Ptk. 2:45.§ (2) bekezdése és a Ptk. 2:51.§ (1) bekezdés *a*) pontja alapján megállapította a jogsértést. A másodfokú bíróság megállapítása szerint a felperes pontosított keresetében már nem kérte az alperes kötelezését a jogsértés abbahagyására, a további jogsértéstől eltiltására és a cikk eltávolítására, ezért csupán a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés *c*) pontja szerinti elégtétel adásáról rendelkezett. Kiemelte: a felperes sérelemdíj iránti igényét kizárólag a jogsértés tényére alapította, nemvagyonai hátrány, sérelem bekövetkezését nem állította és nem kívánta bizonyítani. Emiatt nem találta alaposnak a sérelemdíj iránti keresetet.

[11] Ezért a másodfokú bíróság a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét részben rendelkezéseit megváltoztatta.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[12] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben – tartalma szerint – kérte annak részben történő hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását és az alperes kötelezését a jogsértés abbahagyására, eltiltását a további jogsértéstől, a sérelmezett közlés saját költségén történő eltávolítására, valamint 600.000 forint sérelemdíj és kamata megfizetésére kötelezését.

[13] Megsértett jogszabályként a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés *b*) pontját, a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés *d*) pontját, a Ptk. 2:52. § (1)--(2) és (3) bekezdéseit, továbbá a Pp. 341. § (1) bekezdését jelölte meg.

[14] Sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság a kereset pontosítását annak leszállításaként értelmezte és nem bírálta el a jogsértés abbahagyására, a további jogsértéstől eltiltásra, valamint a sérelmezett közlés saját költségen történő eltávolítása iránti keresetét. Állította, hogy emiatt a jogerős ítélet sérti a Pp. 341. § (1) bekezdését.

[15] Felülvizsgálati álláspontja szerint a másodfokú bíróság jogszabályt sértve utasította el a sérelemdíj megfizetése iránti keresetét. A sérelemdíj iránti igényét olyan köztudomású tényekre alapította, amelyeket – a jogsértés tényén kívül – nem kell bizonyítania. Az alperes bizonyítási érdekébe tartozik, hogy a jogsértéssel nem okozott nem vagyoni sérelmet, illetve nem okozott nem vagyoni hátrányt, ezt azonban nem bizonyította, csupán arra hivatkozott, hogy a felperes nem ismerhető fel a cikkben. Állította: a jogsértés súlya mindenképpen jelentős, az alperes a cikkben minősített bűncselekményeket is megvalósító gyalázattal vádolja, a válaszlehetőséget pedig – kérése ellenére – megtagadta. A nagy nyilvánosság előtti lejáratastok tárgyában kialakult ítélkezési gyakorlat alapján a 600.000 forint mértékű sérelemdíj iránti igénye nem eltúlzott. Az alperes ugyanis valótlan, súlyosan sértő, megvetés és teljes elhatárolódás kiváltására alkalmas tényről állított róla.

[16] Hivatkozott arra is, hogy a Kúria Pfv.III.20.134/2021/16.számú ítéletében megállapította, hogy „még a börtönmorál szerint is a legsúlyosabb bűncselekmény elkövetésével vádolja (a cikk) az egyesület tagjait. Érvelése szerint a súlyos sérelmet

közvetlenül az alperes idézte elő, akitől – foglalkozásából adódóan – különösen elvárható a fokozott óvatosság és körültekintés.

[17] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, annak helyes indokaira hivatkozással.

A Kúria döntése és jogi indokai

[18] A Kúria előrebocsátja, hogy a jogerős ítéletnek a jogsértést megállapító és az alperest elégtétel adására kötelező rendelkezése felülvizsgálattal nem volt támadott. Ezért a jogerős ítéletet a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a joghatályosan előterjesztett felülvizsgálati kérelem keretei között, az abban konkrétan megjelölt jogszabályok tekintetében vizsgálta és ítélte meg a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát.

[19] A felülvizsgálati kérelem részben alapos a következők szerint.

[20] A felperes eljárási szabálysértésként azt sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság nem bírálta el valamennyi keresetét, ezzel a magatartásával pedig megsértette a Pp. 341. § (1) bekezdését, az ítélettel szembeni teljesség követelményét.

[21] A Kúria megállapítása szerint a felperes helytállóan hivatkozott arra, hogy a 15. sorszám alatti keresetpontosítás elnevezésű beadványa nem érinti a Ptk. 2: 51. § (1) bekezdés *b)* és *d)* pontja szerinti jogkövetkezmények tekintetében előterjesztett keresetét. A felperes előkészítő irata ilyen nyilatkozatot nem tartalmaz. Az elsőfokú bíróság perfelvételi tárgyaláson végzett anyagi pervezetése szerinti felhívásában (65.P.20.124/2021/14. jegyzőkönyv 5. oldal) foglaltaknak tett eleget, csupán a felhívással érintett igényei (a jogsértő tényállítás, az elégtételadás helye és a késedelmi kamat mértéke, megfizetésének módja) tárgyában. Az elsőfokú bíróság sem értelmezte keresetváltoztatásként (kereset leszállításaként) ezt a nyilatkozatot, a folytatólagos perfelvételi tárgyaláson a jogvita kereteinek meghatározása során azt rögzítette, hogy a felperes „a jogsértés megállapításán túl az eredeti kérelmével egyezően” kéri az alperes eltiltását és a cikk eltávolítását (65.P.20.12462021/19.számú jegyzőkönyv 1. oldal). Az alperes alaptalanul állította, hogy a Kúria Pf.IV.24.824/2022/2. végzésében megállapította, hogy a jogerős ítélet kiegészítésének e jogkövetkezmények tekintetében nincs helye, mivel a felperes a jogerős ítélet kijavítása, illetve kiegészítése iránti kérelmét elutasító végzés elleni fellebbezésében már csak a sérelemdíj elbírálását sérelmezte.

[22] A másodfokú bíróság iratellenes megállapítása miatt nem döntött a felperesnek az elsőfokú bíróság ítélete ellen e vonatkozásban előterjesztett fellebbezéséről. Ezért a Kúria a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 383. § (4) bekezdése és a Pp. 341. § (2) bekezdése alapján a jogerős ítéletet – a Pp. 341. § (1) bekezdésének megsértése miatt – annak hatályon kívül helyezése helyett részítéletnek tekintette és érdemben vizsgálta felül a sérelemdíj tárgyában.

[23] A felülvizsgálati kérelem alapján ezt követően a Kúriának azt kellett megítélnie, hogy a másodfokú bíróság a Ptk. 2: 52. § (1) bekezdését megsértve mellőzte-e az alperes sérelemdíj megfizetésére kötelezését.

[24] Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésével összhangban a Ptk. is védi a személyiségi jogokat. A Ptk. 3:1. § (3) bekezdése értelmében a jogi személy személyhez fűződő jogaira a személyiségi jogokra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, kivéve, ha a védelem jellegénél fogva csupán az embert illetheti meg. A jogi személy személyhez fűződő jogaihoz azok a

személyiségi jogok tartoznak, amelyek nem csak a természetes személyre vonatkoztathatók. E rendelkezésből következően a jogi személy jogosult jóhírnévhez való joga védelmében fellépni, a Ptk. 2: 52. § (1) bekezdése értelmében sérelemdíjat követelni az őt ért nem vagyoni sérelemért.

[25] A Ptk. 2:52. § (2) bekezdése szerint a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire - különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára - a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni, azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges. A (3) bekezdés szerint a sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire - különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására - tekintettel, egy összegben határozza meg.

[26] A Ptk. fenti rendelkezései alapján annak megítélésénél, hogy a felperest ténylegesen milyen mértékű nem vagyoni hátrány érte, a bíróságnak nem a felperes közléshez való viszonyulásából, a szubjektív érzetéből kell kiindulnia. Ehelyett egyfajta külső, objektív mérce alapján kell megítélnie azt, hogy a jogsértő kifejezés – amely a cikkben a társadalmi megítélésben megvetést kiváltó magatartással összefüggésben jelent meg – az átlagolvasó számára milyen tartalmat hordoz és ezek figyelembe vétele mellett alkalmas-e az okozott sérelem orvoslására. A sérelemdíj egyik funkciója ugyanis az okozott hátrány kompenzációjaként a jogsértő és a személyiségi jogában sértett személy viszonyában kifejezett anyagi kárpótlás, másrésztől a magánjogi büntetés a hasonló jogsértések megelőzése érdekében (Kúria Pfv.IV.20.464/2018/8.). A bíróságnak a személyiségi jogában megsértett személy által érvényesített sérelemdíj mértékének meghatározásakor a jogsértés következményeit annak súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására tekintettel kell értékelnie és ezek alapján meghatározni a nemvagyoni sérelem kompenzálására alkalmas összeget.

[27] A felperes érvelésével szemben a jogsértés megállapítása esetén is el lehet utasítani a sérelemdíjra irányuló igényt, ha az a sérelem kompenzálásához nem szükséges, mert más szankciókkal kiegyenlíthető, illetve kizárólag magánjogi büntetésként hatna. A személyiségi jogsértés megállapításának ugyanis nem automatikus következménye a sérelemdíj megítélése. A körülmények bírói mérlegelése adott esetben azt is eredményezheti, hogy a jogsértő nem kötelezhető sérelemdíj megfizetésére (Kúria Pfv.IV.20.954/2022/4., Pfv.IV.21.764/2015/4.).

[28] A másodfokú bíróság megállapításával szemben a felperes már a keresetlevelében állította a nemvagyoni sérelem és hátrány bekövetkezését. A sérelemdíjat is megalapozó jogsértés körében arra hivatkozott, hogy az alperes tényállítása olyan valótlan, súlyosan sértő, amely vele szemben alkalmas a társadalmi megvetés és elhatárolódás kiváltására, mivel abban minősített bűncselekmény elkövetésével vádolja, a válaszlehetőséget pedig megtagadta.

[29] A Kúria jogértelmezése szerint a Ptk. 2:52. § (2) bekezdésének a „jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges” fordulata ugyan mentesíti a felperest a hátrány bizonyításának eljárásjogi kötelezettsége alól, de csak nem vagyoni sérelem esetén követelhet sérelemdíjat. A Kúria megítélése szerint a felperes által megjelölt nem vagyoni sérelem szankcionálására az adott ügyben 200.000 forint sérelemdíj alkalmas és elégséges a személyiségi jogsértéssel okozott hátrány kompenzálására. A Kúria ennek meghatározásánál figyelembe vette, hogy a sérelmezett közlés direkt módon nem jelöli meg a felperest, a kommenteken kívül a cikk miatt a felperes tevékenységének negatív megjelenítésére nem került sor. A felperes állításával szemben ugyanis a sérelemdíjnak nem szerepe a jogsértő cselekmény társadalmi elítélésének kifejezésre juttatása (Kúria Pfv.IV.20.464/2018/8., megjelent BH2019.268.). Az alperes felróhatósága mértékének értékelésekor viszont jelentőséget tulajdonított annak a ténynek, hogy a felperes kérése ellenére nem adott lehetőséget a cikkben írtak cáfolatának a közlésére.

[30] Mindezekre tekintettel a Kúria úgy ítélte meg, hogy a jogerős (rész)ítélet sérelemdíj iránti keresetet elutasító rendelkezése részben sérti a felülvizsgálati kérelem alapján vizsgált jogszabályokat, ezért azt ebben a részében – a Pp. 405. § (1) bekezdése és 364. §-a folytán alkalmazandó 341. § (2) bekezdése alapján részítéletet hozva – a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta és kötelezte az alperest a jogsértéssel arányban álló sérelemdíj és a Ptk.6:48. § 81) bekezdése alapján megállapított késedelmi kamat megfizetésére.

[31] A már fentebb kifejtetteknek megfelelően a Kúria a jogsértés miatt a Ptk. 2: 51. § (1) bekezdés *b)* és *d)* pontja alapján kért objektív jogkövetkezmények iránti keresetet elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezés elleni fellebbezés elbírálása végett az iratokat a másodfokú bíróságnak visszaküldi, figyelemmel arra is, hogy – e körben hozott rendelkezés hiányában – nem volt a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezhető ítéleti rendelkezése a jogerős ítéletnek.

[32] A másodfokú bíróságnak az utóbbi körben a jogsértés abbahagyására kötelezés, a további jogsértéstől eltiltás és az alperesnek a cikk saját költségén való eltávolítására kötelezése tárgyában előadott fellebbezési hivatkozást kell érdemben elbírálnia.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[33] 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 341. § (1) és (2) bekezdés
2013. évi V. törvény (Ptk.) 2: 52. §

A döntés elvi tartalma

[34] A személyiségi jogában megsértett személy által érvényesített sérelemdíj mértékének meghatározásakor a jogsértés következményeit annak súlyára, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására tekintettel kell értékelni és ezek alapján szükséges a nemvagyoni hátrány kompenzálására alkalmas összeget meghatározni.

Záró rész

[35] A Kúria a részítélettel eldöntött vitás kérdések természete és azoknak a még el nem döntött kérdésekkel való összefüggése miatt csupán megállapította a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségeket. Azok viseléséről a másodfokú bíróságnak – az el nem bírált keresetek tárgyában hozott döntése eredményeként – kell határoznia a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján.

[36] A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmét a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján megfelelően alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[37] A részítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés *d)* pontja zárja ki.

Budapest, 2023. április 26.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Dzsula Marianna s.k. előadó bíró,
Dr. Pataki Árpád s.k. bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró, Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró